

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 2 mars 1923 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag för kapitalökning å statens under kommunikationsdepartementet hörande utlåningsfonder jämte en i ämnet väckt motion.

(4:e avd.)

1:o) Uti den till riksdagen den 8 januari 1923 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1923—1924 har Kungl. Maj:t beträffande statens utlåningsfonder, under återopande av det vid propositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning: bil. 1» fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen (punkt 30) att

**Allmänna
järnvägs-
länefonden.**

dels medgiva, att den omständigheten, att arbetet å Ruda—Älg-hults järnvägsaktiebolags järnvägsanläggning påbörjats, icke må utgöra hinder för Kungl. Maj:t att från allmänna järnvägs-länefonden bevilja bolaget nytt statslån intill högst hälften av den uppkomna ökade byggnadskostnaden, under villkor att staten såsom säkerhet för det nya lånet erhåller inteckning i järnvägen med förmånsrätt närmast efter den inteckning, som beviljats för det äldre statslånet;

dels medgiva, att den omständigheten, att arbetet å Södra Kinne-kulle järnvägsaktiebolags järnvägsanläggning påbörjats, icke må utgöra hinder för Kungl. Maj:t att bevilja bolaget statslån å 45,000 kronor från nämnda fond, under villkor att staten såsom säkerhet för lånet erhåller första inteckning i järnvägen;

Bihang till Riksdagens protokoll 1923. 6 saml. 19 häft. (Nr 25.)

dels för avsättning till allmänna järnväglånefonden för budgetåret 1923—1924 anvisa ett reservationsanslag av 750,000 kronor;

dels till låneunderstöd för enskilda järnvägar bevilja och ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett anslag av 5,000,000 kronor att utgå under budgetåren 1924—1929 med 1,000,000 kronor för varje budgetår, dock så att belopp, som ej blivit till utgående under ett av dessa budgetår anvisat, må för ett efterföljande budgetår av samma femårsperiod disponeras;

dels ock föreskriva, att för åtnjutande av lån, som Kungl. Maj:t från nämnda anslag av 5,000,000 kronor beviljar till understödjande av nya, ännu ej påbörjade enskilda järnvägsanläggningar, skola gälla de i statsrådsprotokollet förordade villkor och bestämmelser.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet sid. 105—132.

De av departementsehefen föreslagna ändrade villkor och bestämmelser för åtnjutande av lån från allmänna järnväglånefonden, vilka skulle fastställas av riksdagen, äro av följande lydelse:

1:o Behovet och ändamålsenligheten av banbyggnaden skola genom tillfredsställande utredning vara ådagalagda; och skall därvid föreligga särskild beräkning rörande den sannolika omfattningen av järnvägens blivande trafik.

2:o Kostnadsförslag och arbetsplan skola fastställas av Kungl. Maj:t, som ock närmare bestämmer de ställen, vilka järnväg skall beröra.

3:o Det sökande bolaget är skyldigt att gottgöra de särskilda kostnaderna för möjligen erforderliga kontrollundersökningar, kontrollberäkningar, besiktningar, extra biträdens användande med mera dylikt, vilka kunna föranledas av granskningen utav kostnadsförslaget, arbetsplanen och den i 1:o omförmälda utredning och beräkning.

4:o För att kunna erhålla statsunderstöd skall det lånesökande bolaget vara skyldigt hos Kungl. Maj:t styrka, att det förfogar över ett kapital, som jämte statslånet är fullt tillräckligt till järnvägsanläggningens utförande, på sätt arbetsplan och kostnadsförslag innehålla, och varav minst så stor del, som motsvarar fyra sjundedelar av den beräknade anläggningskostnaden, bör utgöras av inbetalt eller tecknat aktiebelopp eller eljest utan återbetalningsskyldighet lämnat tillskott till järnvägsanläggningens utförande.

5:o Låneunderstödet må utgöra högst tre sjundedelar av anläggningskostnaden efter det fastställda kostnadsförslaget samt lyftas i mån av arbetets fortgång på sätt och å tider, som Kungl. Maj:t bestämmer, dock med iakttagande därav, att utbetalning å den beviljade lånesumman ej må äga rum, förrän däremot proportionellt svarande inbetalning verkställt å den del av anläggningskapitalet, som bör utgöras av aktiekapital eller eljest utan återbetalningsskyldighet lämnat tillskott; och skall härjämte en tiondel av den beviljade låneförsträckningen innestå, till dess ej mindre inteckning i järnvägen meddelats med den förmånsrätt, som omförmäles nedan under 10:o), än även besiktning av järnvägsanläggningen

blivit i överensstämmelse med § 2 mom. 2 av kungl. kungörelsen den 11 december 1874 angående ordningen för avsyning och besiktning av enskilda järnvägar och deras upplåtande för allmän trafik förrättad samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelat tillstånd till banans öppnande för allmän trafik.

6:o) I undantagsfall, då särskilda skäl därtill föreligga, äger Kungl. Maj:t bestämma, att statslånet må höjas från tre sjundedelar till högst hälften av den beräknade anläggningskostnaden, ävensom medgiva det lånesökande bolaget en däremot svarande minskning i skyldigheten att anskaffa eget anläggningskapital.

7:o) Därest kostnaden för järnvägsanläggningens utförande icke skulle uppgå till det i det fastställda kostnadsförslaget upptagna beloppet, skall statslånet ned-sättas med ett belopp, utgörande högst tre sjundedelar eller i fall, som avses i 6:o), högst hälften av kostnadsminskningen; och skall bolaget sålunda vara plik-tigt att, sedan anläggningen blivit i vederbörlig ordning avsynad och godkänd, omedelbart till statsverket återbära vad bolaget för mycket kan hava uppburit.

8:o) Därest järnväg, för vars anläggning statslån sökes, skall trafikerar av en annan järnväg, bör preliminärt avtal därom, såvitt möjligt, vara upprättat, innan ansökning om statslån ingives, samt avskrift av detsamma bifogas ansökningen.

9:o) Med avseende å ifrågavarande försträckningar skall iakttagas:

a) att annuiteten för låneunderstödet återgåldande beräknas till fem och fyra tiondels procent å ursprungliga försträckningsbeloppet, av vilken annuitet först gottgöres ränta efter fem procent å oguldet kapitalbelopp och återstoden utgör avbetalning därå;

b) att räntefrihet må åtnjutas för högst tre år från lyftningsdagarna, men dock ej utöver ett år från den dag, då järnvägen enligt Kungl. Maj:ts bestäm-mande senast skall vara färdig och öppnad för trafik;

c) att, så snart ränta upplupit å lyftat lånebelopp till och med det datum, som motsvarar det för kapitalavbetalning fastställda, sådan räntas belopp skall inbetalas till staten;

d) att kapitalavbetalning skall genom erläggande av fullständig annuitet vidtaga tre år efter den dag, då järnvägen enligt Kungl. Maj:ts bestämmande senast skall vara färdig och öppnad för trafik; samt

e) att, därest till betalning förfallet belopp icke i föreskriven ordning erlägges, låntagaren skall därå gälda fem och en halv procent ränta, intill dess samma belopp varder behörigen inbetalt.

10:o) Till säkerhet för sin fordrans utbekommande skall staten erhålla in-teckning med förmånsrätt framför varje annan fordran i den järnväg, för vars anläggning den ifrågavarande försträckningen beviljats.

11:o) Mellan väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, å statens vägnar, och varje järnvägsbolag, som erhållit statslån, skall avslutas kontrakt, varigenom bolaget för binder sig att utföra järnvägsanläggningen i överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen ävensom vidtaga alla på bolaget ankommande åtgärder för att staten må, så snart ske kan, erhålla den under 10:o) stadgade in-teckningssäkerhet; börande i detta kontrakt tillika intagas alla bolagets rättigheter och skyldigheter enligt de beslut, som av Kungl. Maj:t meddelats vid statslånets beviljande.

12:o) Fullmäktige i riksgäldskontoret äga medgiva, att statslån, som utbe-talts från ifrågavarande anslag, må i dess helhet återbetalas före den stadgade amorteringstidens utgång.

13:o) Kungl. Maj:t skall insätta en med särskild instruktion försedd leda-

mot i styrelsen för varje järnvägsbolag, som innehar lån av staten, och utse en revisor att deltaga uti granskningen av bolagets förvaltning och räkenskaper; och skall arvode till sålunda utsedd ledamot och revisor bekostas av bolaget.

14:o) Järnvägsbyggnaden med därtill hörande anläggningar skall utföras under statens kontroll.

15:o) Varje järnvägsbolag, som erhållit statsunderstöd, skall vara skyldigt underkasta sig såväl de bestämmelser i fråga om samtrafik, vilka Kungl. Maj:t kan finna gott för bolaget meddela, som ock i övrigt alla de villkor och kontroller, som av Kungl. Maj:t prövas lämpliga och nödiga.

*Utskottets
yttrande.*

Beträffande de föreslagna förändringarna med avseende å villkoren för lån från ifrågavarande fond vill utskottet erinra, hurusom huvudsyftet med dessa förändringar varit att erhålla större trygghet än hittills för att, på sätt 1921 års riksdag uttalat såsom önskligt, fonden endast kommer att tagas i anspråk för understödande av sådana företag, vilka kunna antagas äga möjligheter att i behörig ordning förränta och amortera beviljade statslån. I enlighet härmed har nu föreslagits komplettering av gällande lånebestämmelser i olika avseenden, såsom exempelvis i fråga om skyldighet för lånesökande att förebringa utredning rörande behovet och ändamålsenligheten av banbyggnaden samt om förbud för låntagare, som icke kunnat fullgöra annuitetsbetalning, att utan särskilt medgivande förfoga över utdelning eller besluta om utvidgning av företaget. Statslån skulle hädanefter i regel icke lämnas till högre belopp än $\frac{3}{7}$ av den beräknade anläggningskostnaden, dock med möjlighet lämnad öppen att i undantagsfall höja lånet till nuvarande storlek 50 %. Samtidigt har i överensstämmelse med de direktiv för undersökningen, som gavs av 1921 års riksdag, anståndsrentan ansetts böra borttagas. Vad sålunda och i övrigt föreslagits, har syntts utskottet innebära ett beaktande av tidigare av riksdagen angivna önskemål utan åsidosättande av huvudsyftet med fonden, nämligen befrämjandet av utvecklingen av landets järnvägsväsen. Utskottet har därför ansett sig kunna tillstyrka de föreslagna ändrade bestämmelserna till antagande.

Vad därefter angår frågan om beredande av medel för fonden, så torde i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag nu å riksstaten för budgetåret 1923—1924 böra uppföras det belopp av 750,000 kronor, om vilkets avsättande till fonden beslut redan tidigare av riksdagen fattats. Med hänsyn till den i ärendet lämnade utredningen om behovet av ytterligare anslag vill utskottet ej heller motsätta sig att till fonden för åren 1924—1929 avsättes 5,000,000 kronor att utgå med 1,000,000 kronor för år.

Utskottet vill också tillstyrka att, på sätt Kungl. Maj:t hemställt, till Ruda—Ålghults järnvägsaktiebolag och Södra Kinnekulles järnvägs-

aktiebolag från handels- och sjöfartsfonden beviljade lån å respektive 207,000 och 45,000 kronor, må överflyttas till allmänna järnvägslånefonden samt att dessa bolag i övrigt må kunna beviljas lån från sistnämnda fond utan hinder av att järnvägsanläggningarna påbörjats. En sådan åtgärd har ansetts särskilt önskelig med hänsyn därtill att, på sätt jämväl departementschefen framhållit, handels- och sjöfartsfonden icke är avsedd för utlåning till järnvägsändamål.

Utskottet får hemställa,

att riksdagen må,

a) medgiva, att den omständigheten, att arbetet å Ruda—Älghults järnvägsaktiebolags järnvägsanläggning påbörjats, icke må utgöra hinder för Kungl. Maj:t att från allmänna järnvägslånefonden bevilja bolaget nytt statslån intill högst hälften av den uppkomna ökade byggnadskostnaden, under villkor att staten såsom säkerhet för det nya lånet erhåller inteckning i järnvägen med förmånsrätt närmast efter den inteckning, som beviljats för det äldre statslånet;

b) medgiva, att den omständigheten, att arbetet å Södra Kinnekulle järnvägsaktiebolags järnvägsanläggning påbörjats, icke må utgöra hinder för Kungl. Maj:t att bevilja bolaget statslån å 45,000 kronor från nämnda fond, under villkor att staten såsom säkerhet för lånet erhåller första inteckning i järnvägen;

c) för avsättning till *allmänna järnvägslånefonden* för budgetåret 1923—1924 anvisa ett reservationsanslag av 750,000 kronor, att utgå av lånemedel;

d) till låneunderstöd för enskilda järnvägar bevilja och ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett anslag av 5,000,000 kronor att utgå under budgetåren 1924—1929 med 1,000,000 kronor för varje budgetår, dock så att belopp, som ej blivit till utgående under ett av dessa budgetår anvisat, må för ett efterföljande budgetår av samma femårsperiod disponeras;

e) föreskriva, att för åtnjutande av lån, som Kungl. Maj:t från nämnda anslag av 5,000,000 kronor beviljar till understödjande av nya, ännu ej påbörjade enskilda järnvägsanläggningar, skola gälla de i stats-

rådsprotokollet över kommunikationsärenden den 8 januari 1923 förordade villkor och bestämmelser.

Fonden för bibanor i vissa delar av riket. 2:o) Kungl. Maj:t har (punkt 31) föreslagit riksdagen att *dels* besluta, att de avsättningar till fonden för bibanor i vissa delar av riket, som enligt riksdagens beslut skolat ske under budgetåren 1923—1927, i stället skola äga rum under budgetåren 1924—1928; *dels ock* föreskriva, att för åtnjutande av understöd från ifrågavarande fond skola från och med den 1 juli 1923 gälla de i statsrådsprotokollet förordade villkor och bestämmelser.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 133—141 av åberopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen anför bl. a. följande:

»Den huvudsakliga avsikten med bibanefondens inrättande har ju varit att knyta vissa fattiga gränsbygder fastare samman vid våra västliga landamären och förhjälpa dessa bygder till en rikare utveckling i ekonomiskt och kulturellt hänseende. I likhet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och fullmäktige håller jag därför före, att man icke på de banor, som äro avsedda att erhålla understöd från bibanefonden, kan uppställa samma fordran på räntabilitet som beträffande de med lån från allmänna järnvägslånefonden understödda järnvägarna. Av samma skäl torde någon minskning i statens bidrag till gränsbanorna ej böra ifrågasättas.

Förslagen att borttaga anståndsrentan jämväl i fråga om bibanefonden ävensom att låta en tredjedel av understödet från fonden utgå utan återbetalningsskyldighet anser jag mig på de därför anförda skäl böra tillstyrka. Som en följd av ändringen i sistnämnda hänseende torde böra stadgas, att i händelse staten inlöser järnvägsanläggningen, det utan återbetalningsskyldighet beviljade statsunderstödet skall avräknas å inlösningsbeloppet.

Vad slutligen angår frågan, huruvida icke understödet från bibanefonden eller åtminstone den från återbetalning fria andelen därav borde med hänsyn till gränsbanornas svaga räntabilitet bestridas med andra statsinkomster än lånemedel, tala principiella skäl för en sådan anordning. Denna fråga synes emellertid böra upptagas till bedömande först i samband med eventuell framtida ökning av fonden.»

Utskottets yttrande.

Då, på sätt av statsrådsprotokollet framgår, hittills till fonden anvisade belopp, 14,400,000 kronor, torde förslå för utbetalningar å bevil-

jade lån för tiden till den 1 juli 1924, har utskottet intet att erinra mot att de av riksdagen beslutade avsättningarna till fonden framskjutas ett år eller till budgetåren 1924—1928.

Utskottet vill tillstyrka att, på sätt departementschefen föreslagit, bestämmelserna för understöd från bibanelånefonden, med bibehållande av understödsbeloppet vid nuvarande storlek av högst $\frac{3}{4}$ av anläggningskostnaden, i övrigt ändras därhän att $\frac{1}{3}$ av statsunderstödet må åtnjutas icke blott såsom hittills räntefritt utan jämväl utan återbetalningsskyldighet. Ej heller har utskottet funnit anledning till erinran mot de föreslagna ändrade bestämmelser i övrigt, vilka i huvudsak ansluta sig till de förändringar som befunnits böra vidtagas beträffande villkoren för lån från allmänna järnvägslånefonden.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) besluta, att de avsättningar till *fonden för bibanor i vissa delar av riket*, som enligt riksdagens beslut skolat ske under budgetåren 1923—1927, i stället skola äga rum under budgetåren 1924—1928;

b) föreskriva, att för åtnjutande av understöd från ifrågavarande fond skola från och med den 1 juli 1923 gälla de i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 8 januari 1923 förordade villkor och bestämmelser.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att *dels* såsom kapitalökning för vattenkraftslånefonden för budgetåret 1923—1924 anvisa ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor, *dels ock* besluta de ändringar i de för utlämnande av lån från fonden gällande huvudgrunder, som i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 8 januari 1923 angivas.

Vatten-
kraftslåne-
fonden.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 141—146 av återopade statsrådsprotokollet.

I en inom andra kammaren väckt motion (nr 54) har herr D. Pettersson i Bjälbo m. fl. hemställt, dels att låneräntan för lån, som beviljats ur vattenkraftslånefonden före den 1 juli 1922, måtte sänkas till 5 % med retroaktiv verkan från första lyftningsdagen; dels att återbetalningsvillkoren för lån ur vattenkraftslånefonden ändras från nu gällande bestämmelser på sådant sätt, att ränta och amortering tillsammans, sedan lån innehafts under tre år, utgå med lika annuitet under åter-

stående lånetiden, samt att dessa bestämmelser må tillämpas, där låntagare så önskar, för lån, utlämnade före den 1 juli 1923.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har 1919 års lagtima riksdag beslutat inrättandet av den så kallade vattenkraftslånefonden. Allmänna bestämmelser för lån från fonden hava, i enlighet med vissa av riksdagen godkända huvudgrunder, fastställts av Kungl. Maj:t genom kungörelse den 19 december 1919 (nr 787). Ändringar däri hava vidtagits genom kungörelser den 1 april 1921 (nr 138) och 9 juni 1922 (nr 259). Enligt nu sålunda gällande bestämmelser må lån från fonden beviljas menigheter, bolag, föreningar eller enskilda dels till företag, vilka avse utbyggande av statens vattenfall eller tillgodogörande av enskilda tillhöriga vattenfall, då tillgodogörandet är av mera allmänt intresse, dels till vissa mindre lokala vattenkraftsanläggningar för distribution inom orten av elektrisk energi, dels ock till vattenregleringsföretag, då dessa äro av allmännare betydelse. Lånen skola i främsta rummet avse tillgodogörande av förut ej utnyttjade kraftkällor, men må jämväl beviljas till redan utförd eller under byggnad varande anläggning. Räntan, som ursprungligen var bestämd till $5\frac{1}{2}$ procent, höjdes sedermera till 6 % i avseende å lån, som beviljades efter ingången av juli 1921, samt utgör numera för efter den 1 juli 1922 beviljade lån 5 %.

Såsom kapitalökning för fonden har riksdagen för vartdera av åren 1920—1922 anvisat ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor, varemot någon avsättning till fonden ej ägt rum för första halvåret 1923.

Enligt nu gällande bestämmelser skall lån, sedan det innehafts under tre år från första lyftningsdagen, återbetalas under vart och ett av därpå följande högst fyrtio år med lika kapitalbelopp om året, låntagare dock obetaget att före lånetidens utgång på en gång inbetala ogulden del av lånet.

Departementschefen anför följande:

»Jag anser mig böra förorda de av samtliga myndigheter tillstyrkta förslagen dels att anståndsrenta medgives endast på det sätt, att räntan vid de första tre årens slut lägges till kapitalet och betalas i samma ordning som detta och dels att låneannuiteterna fastställas till lika belopp för hela lånetiden. I förhållande till nu gällande bestämmelser innebär den förra ändringen en fördel för staten; genom den senare skulle statens säkerhet ej minskas. Ändringarna i fråga torde i allmänhet böra tillämpas endast beträffande lån, som komma att beviljas efter den 1 juli

1923. Om särskilda skäl härför förebringas, torde emellertid hinder ej böra möta för Kungl. Maj:t att tillämpa de nya bestämmelserna jämväl beträffande äldre lån. Det må i samband härmed meddelas, att med anledning av en hos Kungl. Maj:t gjord framställning om anståndsrenta för ett under år 1921 beviljat lån vederbörande myndigheter tillstyrkt sådan endast under nyss angivna villkor för dylik ränta.

Frågan huruvida en nedsättning kan äga rum av nu gällande ränta å de lån från fonden, som beviljats under åren 1921—1922, torde lämpligen böra göras beroende av statens effektiva upplåningsränta för den närmaste framtiden. I likhet med fullmäktige i riksgäldskontoret och vattenfallsstyrelsen anser jag därför de härutinnan gjorda framställningarna åtminstone för närvarande ej böra bifallas.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit skulle punkterna 6) och 7) i kungörelsen den 19 december 1919 med allmänna bestämmelser för lån från vattenkraftslånefonden erhålla följande lydelse beträffande lån, som utlämnas efter den 1 juli 1923:

6) Å lyftat lånebelopp skall, intill dess lån innehafts under tre år från första lyftningsdagen, erläggas årlig ränta från lyftningsdagen med fem procent.

Beträffande denna ränta må av Kungl. Maj:t medgivas anstånd med betalningen på det sätt, att räntan vid de tre årens slut lägges till lyftat lånebelopp och betalas i den ordning nedan stadgas.

7) Lån skall, sedan det innehafts under tre år från första lyftningsdagen, återbetalas under vart och ett av därpå följande högst fyrtio år med lika annuitet, därav såsom ränta räknas fem procent å det oguldna kapitalbeloppet, låntagaren dock obetaget att före lånetidens utgång på en gång inbetala ogulden del av lånet.

Därest förfallen annuitet icke inom åtta dagar efter förfallodagen inbetalas, åligger det låntagaren att å den del av annuiteten, som utgör amortering, erlägga fem och en halv procent årlig ränta från förfallodagen till dess betalning sker.

Utskottet får tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag rörande utökning av vattenkraftslånefonden med ytterligare 2,000,000 kronor samt om ändring av annuitets- och ränteberekningsbestämmelserna beträffande nya lån från fonden.

*Utskottets
yttrande.*

Med avseende å den motionsvis gjorda framställningen om tillämpning av ifrågavarande ändrade villkor även å äldre lån får utskottet hänvisa till vad departementschefen härutinnan anfört. Därav framgår, att frågan om sänkt ränta för dylika lån gjorts beroende av statens effektiva upplåningsränta under närmaste framtiden samt att möjlighet ansetts böra öppnas för Kungl. Maj:t att utsträcka rätten att komma i åtnjutande av de fördelaktigare annuitetsbestämmelserna jämväl till tidigare beviljade lån, om särskilda skäl härtill förebringas.

Utskottet får hemställa,

- I) att riksdagen må
- a) såsom kapitalökning för *vattenkraftslånefonden* för budgetåret 1923—1924 anvisa ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor, att utgå av lånemedel;
  - b) besluta de ändringar i de för utlämnande av lån från fonden gällande huvudgrunder, som i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 8 januari 1923 angivas;
- II) att herr Petterssons i Bjälbo m. fl. i ämnet väckta motion må anses besvarad med vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 2 mars 1923.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *A. C. Lindblad*, *C. J. G. Swartz*,
N. A. Nilsson i Kabbarp, *J. Nilsson* i Skottlandshus, *H. F. Lamm*, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo,
J. L. Widell, *C. G. Ekman*, *E. A. Hallin* och *P. A. Bergström* samt
från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *A. Wiklund*, *O. H:son Waldén*,
P. Nilsson i Bonarp, *C. R. Jansson* i Falun, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *S. Bengtsson* i
Norup, *J. D. Norman*, *L. J. Carlsson-Frosterud*, *O. Nilsson* i Örebro, *E. Andersson* i Prästhö
och *A. Wikström*.
